

17 | DUBEN 2022

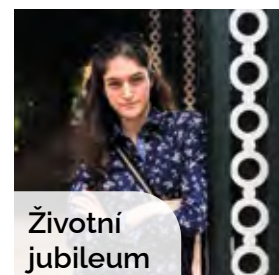
JSEM JEDNO UCHO

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s.

Cena 50 Kč

TÉMA Kompenzační pomůcky

Sledujte nás!

Chcete poznat životní příběhy dalších osobností Jsem jedno ucho?
Příběhy najdete zde www.snn-cr.cz/JSEM-JEDNO-UCHO.

A pokud ještě nejste fanoušky naší FB stránky Jsem jedno ucho www.facebook.com/JsemJednoUcho, určitě to napravte! :-)

 /JsemJednoUcho

 /JsemJednoUcho

Přístě se těšte:

Téma: Ochrana sluchu – kampaň „Neohluchni!“

Osmnácté číslo časopisu Jsem jedno ucho vyjde **14. 6. 2022**.

Príspevky, prosím, posílejte na e-mail: cezova@snn-cr.cz do 11. 5. 2022.

Veselé Velikonoce a buďte jedno ucho!

Obsah

Úvodní slovo šéfredaktorky Veronika Cézová	4
Zamyšlení na 400 slov Eva Vavříková	5
Osobnost Aneta Černohorská	6
Téma Kompenzační pomůcky	9
Příběh Sabina Půtová	12
Sluchadla vs. naslouchátka Ta druhá vám poškodí sluch!	14
Historické okénko Josef Václav Wilczek	15
Zajímavosti Věděli jste, že...	16
Sociální služby Individuální plánování	17
Mluví se o nás Jsme v médiích!	18
Svazem letem světem Co se u nás událo	22
BYLI JSME PŘI TOM!	
Základní organizace neslyšících Most	27
Spolek neslyšících Plzeň	28
Spolek neslyšících Břeclav	28
Pražský spolek neslyšících	29
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje o.p.s.	29
Evropský projekt Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící v Praze	30
Životní jubileum Tereza Hromádková a Jaroslav Paur	32

TEXT: Veronika Cézová

FOTO: Veronika Cézová

ÚVODNÍ SLOVO ŠÉFREDAKTORKY

„Paní Cézová ze Svazu neslyšících?“

„Ano, dobrý den.“

„Dobrý den, já volám ohledně sluchadel... Mám doma spousta sluchadel po manželovi a ráda bych je udala.“

Tak začal v březnu velmi slibný telefonát od pětaosmdesátileté seniorky. Jelikož její muž působil ve zdravotnictví, prozradila mi, že má několik desítek sluchadel.

Její telefonát přišel právě v čase, kdy jsme v SNN rozjeli výzvu Sluchadla pro Ukrajinu. Lidé se nám začali ozývat s tím, že mají doma jedno, dvě sluchadla, která by rádi věnovali neslyšícím a nedoslýchavým lidem z Ukrajiny, kteří si ta svá například nestihli vzít, když prchali před válkou ze svých domovů...

Předání sluchadel od seniorky už bylo na dosah.

Nebýt toho osudného, posledního telefonátu...

„Paní Cézová, tak známí mi říkali, ať to nedělám.“

„Říkali vám, že nemáte sluchadla odevzdávat?“

„No prý ne. Víte, já mám hodně známých. A říkali mi, že je někdy **třeba** budou potřebovat. Tak to já nemůžu takhle dát vám.“

„Když je ale jednou budou potřebovat, pojišťovny od letošního ledna proplácí 14 000 korun na dvě sluchadla, takže budou mít třeba modernější, než byste jim mohla dát vy.“

„Hmmm... A také mi říkali, že je všechno drahé. Tak že to nemám dávat zadarmo.“

„Ta naše sbírka je právě zaměřena na již nepotřebná sluchadla, která nám dávají lidé zadarmo.“

„No právě. Ale víte, že dnes není nic zadarmo??? Ke mně přijdou ve čtvrtek řemeslníci. Budou tři, každý si řekne 300 korun na hodinu. A víte, kolik hodin si každý napočítá??? To bude peněz!!!“

„Chápu. Pokud nechcete, tak...“

„No a další věc. Známí mi říkali – ty dáš sluchadla a co z toho. Ani diplom z toho nebudeš mít!“

„Chcete, abychom vám udělali diplom? Není problém vám poděkovat také v časopise...“

„Ale já nic nechci. Ale sluchadla si radši nechám... Ale jste moc milá, že máte se mnou takovou trpělivost.“

Seniorka dodržela, co řekla. Všechna sluchadla si nechala.

Naštěstí těch, co do dnešních dnů pomáhají, je více než dost. A mezi jinými i osobnosti našeho projektu Jsem jedno ucho. Svá sluchadla nám poskytl například nejkrásnější neslyšící muž světa z roku 2018 Jan Emmer nebo krasobruslařka Veronika Stojková.

Z celého srdce děkuji nejen jim, ale všem, kterým není osud lidí prchajících ze své domoviny lhostejný. Tito lidé by si jistě nikdy nemysleli, že budou muset ze dne na den opustit své domovy s pár taškami, do kterých zabalí celý svůj dosavadní život.

Stejně tak ani já jsem nemohla tušit, když jsem na konci ledna připravovala únorové číslo časopisu Jsem jedno ucho, že **kompenzační pomůcky**, téma dubnového časopisu Jsem jedno ucho, bude bohužel tak aktuální... ■

Inspirativní počtení a buďte jedno ucho!

Vaše Veronika

šéfredaktorka a tisková mluvčí Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR

ZAMYŠLENÍ NA 400 SLOV

EVA VAVŘÍKOVÁ

Klidné noci díky vibrační chůvičce

Vibrační chůvička se stala mým nepostradatelným pomocníkem prakticky ihned po narození našich tří synů.

Proč ji používám? Mám velmi těžkou sluchovou vadu, neslyším všechny zvuky. Je to vlastně pomůcka pro neslyšící i nedoslýchavé – reaguje na pláč miminka. Skládá se z kamerové jednotky (vysílače) a z monitoru (přijímače). Vysílač pošle zvuk do přijímače, který vibruje. Přijímač lze dát samostatný pod polštář, nebo si lze k němu dokoupit kabel s vibračním polštářkem a šup s ním pod matraci. Když dítě pláče, cítím vibrace (neslyším pláč) a můžu reagovat na pláč nebo jinou potřebu dítěte.

Chůvičku používám zejména v noci, bez ní nedám ani ránu. :) U nejstaršího syna Vikiho jsme ji s mým manželem (má také těžkou sluchovou vadu) koupili. Máme ji tedy přes 5 let. O chůvičce jsem věděla už dávno, že existuje. Ještě než jsme plánovali rodinu, řekla jsem

si, že tohle budu rozhodně potřebovat. Podařilo se nám také vyřídit příspěvek na chůvičku od úřadu, přeci jenom to není levná záležitost... Tedy – správně by se měla nazývat Signalizace pláče dítěte – přesně tak se to na úřadě tehdy při žádání příspěvků na chůvičku mělo nazývat.

Mám spolužačku, která při pěti dětech vůbec nepoužívala chůvičku. Tvrdí, že je k ničemu a na noc stačí sluchadla... To si neumím představit. Strídá jedno ucho s druhým. No já bych nemohla. Pak mám záněty ucha, když sluchadlo nevyndám vůbec.

Starší synové, jak Viki, tak i Vojtík se v noci ozývali od miminka, ať už kvůli kojení nebo špatným snům, a když byli o něco větší, kvůli potřebě kontaktu. Jak se naučili komunikovat, chůvička už nebyla tolik potřeba. Zpočátku znakovali třeba „mléko“, nebo přelézali postýlku, aby se k nám dostali. Teď už

nám dokážou v noci říct, co potřebují. Nyní u nejmladšího šestiměsíčního syna Filípka od porodu opětovně používám chůvičku, neboť jej v noci kojím.

Občas se nám staly nemilé příhody s chůvičkou. Minulý rok jsem na letní pobyt SUKI zapoměla zabalit kameru od chůvičky. Bez toho celek nefunguje. Naštěstí Vojtík, kterému byly tehdy dva roky, chtěl celou dobu na pobytu spát vedle mě v posteli. Když něco v noci potřeboval, vzbudil mě poklepáním na rameno. Nebo jsem letos na víkend zapoměla přibalit k babičce celou chůvičku. Slyšící babička mě vždy vzbudila, když Filípek začal v noci plakat.

Kdybych neměla vůbec chůvičku, nejspíš bych asi musela spát se sluchadlem, a to není v noci moc komfortní... Nebo bych ani nemusela slyšet pláč... Neměla bych jistotu, pořád bych se asi budila. Takhle můžu v klidu spát... ■

OSOBNOST

TEXT: Veronika Cézová

FOTO: Jiří Čejka, Veronika Cézová

ANETA ČERNOHORSKÁ: NEJSEM SLYŠÍCÍ, ANI NESLYŠÍCÍ. JSEM ČLOVĚK S NEUROPROTÉZOU

Dvě dcery. Každá s jiným partnerem. „Ale sešlo se to tak, že obě mají sluchovou vadu. Dva pokusy a stejná vada. Oba partneři mají stejně jako já poškozený gen Connexin 26... Asi osud...“ říká Petra Černohorská, maminka dvacetileté Anety a dvanáctileté Sabiny.

Právě starší Anetku nechala ve dvou letech implantovat. „Já – sama těžce nedoslýchavá – jsem si vyslechla v komunitě řeči... Proč jsem nechala dát své dceři kochleární implantát... Že jsem rozhodla za ni, bez jejího vědomí... A světe, div se – někteří, kteří mi to vyčítali, se později sami nechali implantovat.“

Sama maminka Petra dostala sluchadla až ve třech letech. Rodiče se kvůli

její sluchové vadě přestěhovali z venkova do Prahy, aby mohla chodit do školy v Ječné pro nedoslýchavé děti a nemusela být na internátě.

Zhoršení sluchu po porodu

Roky fungovala Petra pouze se sluchadly. Ale po dvou porodech se jí sluch rapidně zhoršil. „Dlouhou dobu jsem byla kandidátkou na kochleární implantát, ale pořád jsem operaci odkládala.“

„Mamka si nechtěla připustit, že už implantát opravdu potřebuje. Roky plynuly a sama si ani neuvědomovala, jak moc ztrácí sluch. Každým rokem jsem viděla, jak moc se jí sluch zhoršuje. Volala jsem na ni třeba v pokoji, ale ona mě vůbec neslyšela, i přesto, že byla se

mnou v jedné místnosti. V uzavřeném bytě... Zatímco před porodem reagovala, po porodu už ne,“ vzpomíná dcera Anetka.

Petra to oddalovala tak dlouho, jak jen mohla. Dosud se starala o mladší dceru Sabinku, která má sluchadla. Dala přednost její péči před svojí.

Rozhodující okamžik přišel při rutině kontrolě na ORL, kde jí řekli, že to jde s jejím sluchem opravdu z kopce a už by měla vážně uvažovat o KI. Anetka byla dojatá a měla velkou radost, když jí maminka oznámila, že začne obcházet předoperační vyšetření v Motole.

„Už nějakou dobu jsem ji přesvědčovala a slibovala pomoc s pooperační rehabilitací. Mamka chtěla stejnou

značku kochleárního implantátu – Cochlear – jako mám já. Máme s ním dobré zkušenosti již osmnáct let a chtěly jsme spolu sdílet nové zkušenosti.“

První nastavení

Před třemi lety, ve 42 letech, se tedy Petra nechala implantovat.

„Na první maminkino nastavování kochleárního implantátu si vzpomínám, jako by to bylo dnes. Říkala, jak jí pořád šumí a píská v uších, že na implantaci neměla jít. Říkala jsem jí, že to chce čas. A opravdu – slyší a hlavně rozumí lépe než se sluchadly. Na pravém uchu má KI a na levém stále sluchadlo, tzv. stereo slyšení. Má tedy lepší prostorovou orientaci než já – například když v bytě zapípá mobil, dokáže lépe určit, odkud zvuk pochází,“ vysvětluje Anetka.

Jak je možné, že Anetce není doporučeno implantovat si i druhé ucho a její mamince ano?

„Když operovali Anetku, bohužel nám neřekli, abychom udržovali ucho, kde není implantát, pomocí sluchadla. Ucho Anetky už tedy není trénované, ušní útroby se uzavřely... Dnes už se tedy ví, že je potřeba uši trénovat obě, byť se může zdát, že je například ztráta sluchu obrovská, ale sluchadlo i v takovémto případě má velký význam a je potřeba, aby se do ucha stále dostávaly zvukové podněty, i když slabé,“ popisuje Petra. Sama by na druhý implantát mohla jít, jelikož pojišťovna od 1. ledna 2020 přispívá na druhé ucho nejen dětem, ale i dospělým uživatelům.

Anetka přikyvuje. „Zpětně je mi líto, že už mám ucho zakrnělé, kvůli tomu už nemohu získat kochleární implantát na druhé ucho. Už by to nemělo význam. Jsem tedy vděčná alespoň za jeden.“

Neviditelná výstava

Jak moc jí v orientaci v prostoru chybí právě jedna strana, se Anetka přesvědčila na Neviditelné výstavě na Karlově náměstí, kterou navštívila se slyšícím kamarádem.

„Říkala jsem si, jaké to bude, když na výstavu přijdu já jako člověk implantovaný. A jaké to bude, když nás bude provázet nevidomý průvodce. Vešli jsme s nevidomým průvodcem do první místnosti výstavy, kde po zabouchnutí dveří

za námi nastala naprostá tma. Najednou jsem se musela spoléhat jen na sluch, jak nám řekl i sám průvodce. S jedním ouškem jsem byla ve tmě úplně ztracená, jelikož nemám sluchovou orientaci. Pořád jsem bourala do lidí kolem. Sice jsem je slyšela, ale nevěděla jsem, kde přesně jsou. Hodinová procházka Neviditelnou výstavou byla pro mě jako celá věčnost.“

Po absolvování výstavy v absolutní tmě si Anetka s hrůzou uvědomila, jak by byla ztracená, kdyby přišla i o zrak.

„To už bych se pak nedokázala orientovat v prostoru... Jsem vděčná za to, co mám. Ale je fakt, že podvědomě pořád hlídám okolí, kde kdo mluví. Pořád se soustředím a všechno kontroluji očima, protože jsem zvědavý človíček a chci mít přehled o svém okolí.“

„S jedním ouškem jsem byla ve tmě úplně ztracená, jelikož nemám sluchovou orientaci. Pořád jsem bourala do lidí kolem.“

Nový implantát, nové zvuky

Kochleární implantát se vyměňuje v průměru jednou za deset let. Od listopadu 2019 vyšel nový zákon, který umožňuje dřívější výměnu – už po sedmi letech.

A s novým implantátem přicházejí i nové zvuky.

„Když dostanu nový implantát, musím se s ním vždy sžít. A učit se. Každý nový typ má jiný zvuk, je čím dál citlivější. Nejdřív jsem měla N24, což byl jen řečový procesor, který jsem nosila na zádech v batůžku. Ve dvanácti letech jsem dostala N5, tentokrát už zvukový procesor jen za ouško (citlivější na okolní zvuky). S ním už jsem slyšela

i drobnější zvuky – lépe jsem je rozlišovala. Neměla jsem možnost srovnání, a tak jsem se na nastavování u technika lekla, kolik toho slyším.“

Třetí kochleární implantát, typ Kan-so, už pro Anetku takovým šokem nebyl. „Je ještě citlivější, ale jinak rozdíl oproti předchozímu typu nevnímám. Hlasitost si už můžu sama regulovat díky ovládači. Ale tím, že už nemám nic za uchem, se cítím ještě více svobodně. Vzhledově vypadám jako slyšící člověk. To byl můj celoživotní sen,“ usmívá se Anetka.

Dolů se dá jít vždycky

Protože měla Anetka od dvou let kochleární implantát, její maminka Petra automaticky počítala s tím, že bude chodit do běžné školky. A následně i do školy.

„Byla na srovnatelné úrovni s vrstevníky, nebyl tedy důvod pro speciální školku nebo školu. Někteří by ji sice nejraději viděli ve speciální škole, ale já jsem zastávala názor, že dolů se dá jít vždycky. První třídu jsme proto zvolili také pro slyšící děti. Záměrně jsme chtěli nasadit laťku výš. A pokud by se ukázalo, že to nejde, vždy tu byla možnost jít do speciální školy. Vždy se dát jít dolů, ale nahoru jen těžko...“

Anetka se brzy stala součástí kolektivu. „Vyučující všechny seznámili s mou sluchovou vadou, spolužáci mě brali jako součást třídy.“

Problém však nastal při přechodu na druhý stupeň a zároveň na jinou základní školu z důvodu přestěhování.

Převahu si spolužáci dokazovali slovními útoky

„Jakmile odešli spolužáci z páté třídy na víceletá gymnázia, třídy se různě pospojovaly. A ve škole zůstali spolužáci, kteří byli v učení slabší, a svou převahu si dokazovali něčím jiným než dovednostmi,“ vysvětluje maminka Petra.

Přestože byli vyučující opět seznámeni se sluchovou vadou, tuto informaci už ale neposkytli žákům. „Brali mě proto jako mentálně postiženého člověka. Prožila jsem si kvůli tomu i šikanu. A byla to podle mě chyba vyučujících, kteří měli žákům vysvětlit moje postižení,“ popisuje Anetka.

„Paradoxem pak bylo, že spolužáka, který měl lehkou formu autismu, brali lépe než mě...“

Doted' z toho těžím

„Doma mě vždy vedli k tomu, že učení je základ. Přišlo mi přirozené se v hodině hlásit. Bohužel jsem však byla ve třídě s dětmi, které takové ambice jako já neměly. Ale stalo se. A já jsem zpětně ráda za to, co jsem prožila. Už vím, jaké to je být ve společnosti, která vás nechápe. Doted' z toho těžím.“

V sedmé třídě proto Anetka přestoupila na základní školu do Ječné, kam chodila i její maminka. A pokračovala tam na gymnáziu.

A nikoho nepřekvapilo, že se po maturitě vydala na vysokou školu.

„Vybrala jsem si obor Sociální pedagogika na Masarykově univerzitě, který se zabývá začleňováním – jako jediný obor v republice. A nelituji svého výběru. Máme úžasné učitele, osamostatnila jsem se, poznala jsem nové lidi...“

Pro Anetku byl přesun do Brna velkým životním krokem. Krokem do neznáma.

„Bála jsem se. Neměla jsem tam žádné zázemí, jela jsem tam v podstatě jen s kufrem. Nikoho jsem tam neznala, nechala jsem se zapsat na kolej, kde jsem nevěděla, s kým budu následující roky sdílet pokoj. Ale všechno dopadlo na výbornou. A asi největší radost mám z našeho kolektivu čtyřiceti spolužáků. Jsme malý obor, velmi přátelský, dokonce si s některými vyučujícími tykáme.“

Projekt Cochlear family

Lepší obor si Anetka vybrat ani nemohla. Nejen, že je velmi empatická. Zároveň má ale velkou touhu postupně předávat všem své zkušenosti se sluchovým postižením.

I přes svůj nízký věk je Anetka již nyní dobrovolnicí v novém projektu Cochlear family, který je iniciativou společnosti Cochlear.

„Dobrovolníci rozšiřují povědomí o kochleárním implantátu, v čem pomáhá... Ve škole jsem se rozhodla s týmem kolegů udělat projekt na osvětu sluchově postižených lidí. Setkala jsem se s velkým ohlasem i ze strany profesorů. Chci informovat nejen žáky z běžných škol, ale i pedagogy. I u nich je stále malá informovanost ohledně sluchového handicapu.“

Petra z vlastní zkušenosti ví, že i když člověk přijde o sluch, není nic ztraceno.

„Díky kochleárnímu implantátu slyším lépe než se sluchadlem. Dříve takové možnosti nebyly. Ale dnes jsou. Je pro mě přirozené předávat své zkušenosti dál. Proto jsem také dobrovolnicí Cochlearu. Je potřeba, aby se o nich dozvěděla široká veřejnost. Tento projekt slouží jako prevence. Setkala jsem se totiž nejen se studenty medicíny, ale i lékaři, kteří vůbec nevěděli, co je to kochleární implantát. Chtěli mě poslat na magnetickou rezonanci, ale nevěděli, jak se chová ten magnet v hlavě, který je součástí kochleárního implantátu, tak zavolali do Cochlearu.“

Začátky? Tak trochu jako cizinec

Sama Petra ze začátku nevěřila, jak moc nápomocný kochleární implantát může být. „Měla jsem sluchadla a to byl v té době vrchol. Dokud jsem neviděla na vlastní oči, nevěřila jsem. Ale pak jsem na Anetce poznala, že vývoj – a hlavně výsledky – jsou s kochleárním implantátem rychlejší než se sluchadlem.“

Zatímco kdysi měla Anetka na audiogramu naměřenou ztrátu sluchu 100 procent, tedy praktická hluchota, podle posledního měření má na uchu s KI ztrátu 35 procent.

Anetka říká, že cesta k tomu, kde je dnes, byla hodně dlouhá. „Narodila jsem se prakticky neslyšící. Do doby,

než jsem byla implantovaná, jsem znala jen gestikulaci a artikulaci.“ Protože Anetka dostala kochleární implantát až ve dvou letech, Petra se naučila i znakový jazyk. „Znakovým jazykem jsme si pomáhaly. Propojovaly jsme jednotlivé znaky s obrázky. Dcera byla pak klidnější, protože věděla, co se děje. Byla zvědavá a všímavá dítě. Po implantaci se k tomu přidala logopedie a zvuková práce s řečovým procesorem N24. Anetka šla raketově nahoru.“

Nejkrásnější odměna

Když má procesor na hlavě, cítí se Anetka jako slyšící. „Když si ho sundám, jsem zase ta neslyšící, která se uzavírá do vlastního světa... S projektem chci tedy na školách ukazovat, že mám sluchovou vadu a neuroprotézu – kochleární systém, která mi pomáhá slyšet. Ale kompletně mi sluch nikdy nevykompenzuje. Nejsme slyšící, nejsme ani neslyšící. Jsme lidé, kteří používají neuroprotézu.“

To, jak skvěle mluví, jí stálo spoustu úsilí. Dnes už Anetka ví, že ta vynaložená energie za to stála.

„Je pro mě velká pochvala, když se setkám se slyšícím člověkem a on mi řekne, že na mně není vůbec poznat, že mám sluchovou vadu. Že vypadám normálně. Že mám dobrou intonaci... To je pro mě ta nejkrásnější odměna.“ ■

KOMPENZAČNÍ POMŮCKY

Kochleární implantát

Kochleární implantát je ušní neuropro-
téza nahrazující nefunkční část ucha
– vnitřní ucho. Skládá se ze dvou částí,
vnitřní voperované a vnější snímatel-
né (vnější část – model Kanso značky
Cochlear – je zobrazena na fotce níže).
Kochleární implantát je určen pro lidi
s těžkou nedoslýchavostí až úplnou
hluchotou.

Vnější zvukový procesor přijímá zvuko-
vé vlny a převádí je do digitálních signá-
lů, které pomocí vysílací cívky přeneše
do vnitřního implantátu. Ten digitální
signály následně přenáší do elektrod
zavedených v hlemýždi. Signály poté
putují sluchovým nervem do mozku,
kde jsou interpretovány jako zvuk.
Pomocí kochleárního implantátu tedy
mohou jeho uživatelé vnímat a slyšet
zvuky a komunikovat.

Kanso od značky Cochlear je jeden
z mnoha modelů vnějších procesorů.
Dalšími značkami kochleárních
implantátů dostupnými na českém trhu
jsou MED-EL a Advanced Bionics.

Sluchadlo (zn. ReSound)

Sluchadla ReSound používají moje
sestra Sabina a taťka Standa. Sluchadlo
je zesilovač zvuků, využívají jej lidé
nedoslýchaví.

Je to kompenzační pomůcka, která se
nasazuje pouze na vnější část ucha a po-

máhá zesilovat a zkvalitňovat zvuky.
Nevyžaduje operaci.

Další značky sluchadel dostupné na
českém trhu jsou například Widex,
Phonak, Oticon atd. Vydává je foniatr
na ORL podle ztráty sluchu.

Mobilní telefon a mobilní aplikace

Mobilní/internetová komunikace je pro
osoby s vadami sluchu velkým vysvo-
bozením a činí je více nezávislémi.
Dříve se všude pouze volalo, později se
objevily faxy a nyní lze ke komunikaci
využívat SMS nebo online komuni-
kační aplikace – Facebook, WhatsApp,
Instagram atd.

V době rouškové je možno na mobil-
ních zařízeních s Androidem využívat
mobilní aplikaci „Okamžitý přepis“
určenou k simultánním přepisům mlu-
veného slova.

Osoby se sluchovou vadou mohou
k přivolání první pomoci využít
aplikaci Záchranka, kde je možno při
registraci zaškrtnout políčko „Nesly-
šící“. Dispečerů jsou tak vyrozuměni
o sluchové vadě volajícího a dle situ-
ace využijí vhodnou formu komuni-
kace.

TV streamer + skryté titulky (ST)

TV Streamer po spárování se sluchadlem a kochleárním implantátem dopřeje uživateli čisté stereofonní slyšení přímo do ucha, a to až do vzdálenosti 7 metrů. Je možno ponechat běžný zvuk u televize nebo jej úplně vypnout. Na jeden TV streamer se může připojit více lidí současně.

Skryté titulky si v rodině použijeme, abychom měli jistotu porozumění. Většina televizních kanálů skryté titulky nabízí. Já a Sabča sledujeme také cizojazyčné filmy nebo pořady na YouTube. Dá se tak naučit i psaná forma cizího jazyka.

Phone Clip

Phone Clip využívá hlavně moje mamka Petra. Pro Phone Clip je potřeba disponovat chytrým mobilem a mít v něm zapnutý Bluetooth. Poté je již možné streamovat telefonní hovory, hudbu a další zvuky přímo do sluchadla nebo do zvukového procesoru.

Mini mikrofon

Používáme jej hlavně já a Sabča. Mini mikrofon po spárování se sluchadlem a kochleárním implantátem dopřeje uživateli čisté slyšení vedené přímo do ucha – ve škole, ve společnosti, při sportování nebo při poslechu hudby.

Mini mikrofon se mně a Sabči hodně osvědčil hlavně při lockdownu, když byli všichni doma a museli plnit své

povinnosti a účastnit se online schůzek. Každý z nás měl mini mikrofon, který v tu chvíli sloužil podobně jako slyšícím sluchátka.

Využívám jej také ve škole na přednáškách, kde je velká místnost a vyučující během přednášky chodí po místnosti. Mini mikrofon si vyučující připevní na oděv. A jeho hlas zní, jako by mi mluvil přímo do ucha.

Mini mikrofon nejvíce oceňujeme při cestování, když si pouštíme hudbu nebo film. Výhodou je, že se s mini mikrofonem může spárovat více sluchadel nebo zvukových procesorů. V rodině tedy můžeme vzájemně sdílet, co právě každý poslouchá nebo celá rodina můžeme koukat na film na jednom notebooku s mini mikrofonem. Funguje podobně jako výše zmíněný TV streamer.

Vibrační budík

Tento speciální budík pro sluchově postižené používá celá rodina. Má tři funkce buzení: 1) pouze pomocí hlasitého pípání, 2) pomocí hlasitého pípání

současně se silnými vibracemi, 3) pouze pomocí silných vibrací.

Máme ho pod polštářem a pro jistotu je zajištěn připevňovací šňůrkou.

I díky své velikosti je vhodný pro cestování. Jeho zploštělý tvar je výhodou, není tedy cítit pod polštářem.

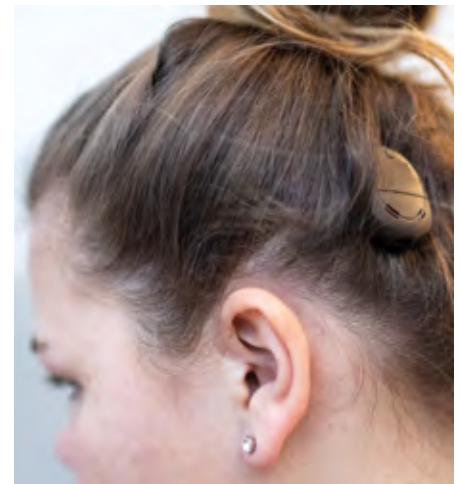
Na trhu jsou různé typy a značky budíků. Někomu postačí vibrační budík na mobilu, někdo preferuje náramkový vibrační budík.

Aqua sada

Aqua sada je silikonový voděodolný ochranný obal na zvukový procesor dodaný přímo od výrobce. Používáme ji já a moje mamka. Ke sluchadlům se aqua sada jako příslušenství vůbec nedodává.

Zvukový procesor je díky aqua sadě chráněn před vodou.

Procesor ve vodotěsném obalu jistíme plaveckými brýlemi nebo čelenkou. ■

PŘÍBĚH

TEXT: Veronika Cézová

FOTO: archiv Sabiny Půtové, Jiří Čejka

SABINA PŮTOVÁ: LIDÉ KOLIKRÁT NECHÁPOU, ŽE KDYŽ MLUVÍM, NE VŠEMU ROZUMÍM

„Tak toto je moje třída,“ ukazuje mi s hrdostí v hlase Ivana Zoulíková skupinku holek a kluků v Ječné.

Ve skupince mě na první pohled zaujala jedna z dívek. Nejen svou výškou. Kde já jsem ji jenom viděla...

Ta podoba...

Zkoumavě si mě prohlížela i ona hnědovláska.

„Já jsem Sabča, dcera Petry Černoorské,“ představuje se mi.

Bingo!

Hned jsem si vzpomněla na rozhovor s Petrou Černoorskou a její dcerou Anetou, který jsem dělala před rokem a půl. Tehdy tam Sabina nebyla. Ale vybavila se mi slova její maminky Petry.

„Mám dvě dcery. Každou s jiným partnerem. Ale sešlo se to tak, že obě mají sluchovou vadu. Dva pokusy, stejná vada. Oba partneři měli stejně jako já poškozený gen Connexin 26... Asi osud...“

A osud je i to, že se právě tu – ve škole pro sluchově postižené v Ječné v Praze 2 – právě potkávám se Sabinou... Dívkou, která jako by z oka vypadla své mamince Petře.

S tou má společnou nejen podobu, ale i sluchovou vadu. Ve svých 14 letech byla nedávno také na genetice. „A i mně lékaři potvrdili, že mám gen Connexin 26...“

Horší to měli moji prarodiče

Právě proto, že nebyla v rodině první se sluchovou vadou, nebylo pro ni tak těžké přijmout tento zdravotní handicap.

„Měla jsem doma oporu a podporu. Horší to spíše museli mít moji prarodiče. Ti jsou slyšící a museli se vyrovnat se sluchovou ztrátou u svého dítěte. Ti se s tím museli naučit žít a pracovat,“ popisuje Sabina.

Už po této větě je mi jasné, že mám před sebou neuvěřitelnou dívku, která je na svůj věk velmi uvědomělá a rozumná.

Když jí nabízím možnost stát se osobností projektu Jsem jedno ucho, je nadšená. „Wow! Tak to je pro mě pocta! Všichni si budou moci přečíst můj nezajímavý příběh,“ směje se.

Ale jak už se mi potvrdilo mnohokrát během rozhovorů, ti nejzajímavější lidé jsou zároveň těmi nejskromnějšími...

V půl roce sluchadla

Její rodiče už v porodnici poprosili lékaře, aby Sabině provedli vyšetření sluchu, protože oba mají těžkou nedoslýchavost.

„Při vyšetření nebyly žádné odezvy. Než jsem v půl roce dostala sluchadla na obě uši, rodiče se mnou komunikovali a snažili se o běžný rozvoj řeči. Někdy jsem reagovala, někdy ne. Moje rehabilitace začala hned po nasazení sluchadel, protože moji rodiče věděli, co to obnáší. Potvrdila se středně těžká nedoslýchavost,“ vypráví Sabina.

Ve školce jen dva týdny

Ve třech letech nastoupila do běžné mateřské školy, ale vydržela tam jen dva týdny. „Nechtěla jsem vůbec spát. Jen si hrát. Měli tam však povinný polední spánek... Rodičům proto doporučili jinou školku v Hodkovičkách, kde bylo méně dětí ve třídě a nebylo povinné spaní. Byla tam i logopedie, učitelky byly trpělivější. Ráda na tuto školku vzpomínám.“

Tato školka také sehrála v jejím životě zásadní roli. Až zde se ukázalo, že Sabina nemá správně nastavená sluchadla.

„Slyšela jsem méně, než ukázaly výsledky u lékaře. Ztráta byla mnohem větší, nereagovala jsem například na zavolání.“

„Najednou neslyšet sanitky, zpěv ptáčků a zvuky běžného dne? To je pro mě nepředstavitelné.“

Spolužáci mě nepřijali

V šesti letech pak Sabina nastoupila do přípravné třídy, kde se připravovala do školy. A do poloviny čtvrté třídy pak chodila na základní školu v Praze 4.

„Bohužel jsem mezi spolužáky nezapadla, protože jsem na svůj věk byla příliš vysoká, navíc jsem měla sluchadla. Ve třídě nás bylo celkem 27.“

S třídní učitelkou měla hezký vztah. „Ale nešetřila mě. Brala mě jako normálního slyšícího člověka. Prý to dělala, abych se nespolehala na to, že mi bude v dospělosti někdo pomáhat. Od čtvrté třídy se učitelky měnily. Nová učitelka pro mě neměla pochopení. Učivo na mě bylo rychlé. Už jsem do školy vůbec chodit nechtěla.“

Rodiče tak přistoupili k razantní změně. Sabině navrhli, že se s ní podívají do školy, kam chodili oni dva i její sestra Aneta. Do školy pro sluchově postižené v Ječné.

„Bylo to tam úžasné! Menší kolektiv a osobnější přístup učitele. A tak jsem přestoupila. Stejně jako kdysi Anetka, která byla ve dvou letech implantovaná a přestoupila do Ječné na druhý stupeň.“

Mezi spolužáky ihned zapadla. „Připadám si tu jako v rodině,“ usmívá se Sabina.

Neslyšet sanitku či zpěv ptáčků? To je pro mě nepředstavitelné

V rodině byla Sabina vždy ta, která měla nejlepší sluch. Během puberty ale došlo k výraznému zhoršení, proto je od minulého roku kandidátkou na kochleární implantaci.

O kochleárním implantátu uvažuje i proto, že neslyšet by pro ni – nedoslýchavou – bylo nemyslitelné. „Ohluchnout? Najednou neslyšet sanitky, zpěv ptáčků a zvuky běžného dne? To je pro mě nepředstavitelné,“ říká upřímně.

Učebnice zavřené ve škole

Sabina, stejně jako její spolužáci, zažila na začátku druhého pololetí minulého roku distanční výuku. „V tu dobu mi hodně chyběl kontakt s lidmi. Nemohlo se ani na sportoviště. Na začátku dalšího školního roku byla zase škola prezenčně. Po pár týdnech byla opět distanční výuka... Ta už byla přes Microsoft Teams. Nevadilo mi to, protože jsem mohla spolužáky vidět přes kameru. Pro distanční výuku jsme měli poupravený rozvrh. Ale na druhou stranu mě z počítače bolela hlava a oči mě pálily. Bylo to únavné,“ popisuje.

Navíc zavření škol přišlo ze dne na den. A tak se na to nemohli připravit ani školáci, ani samotné školy. „Nevěděli jsme, že budeme zavřeni na tak dlouho. Neměli jsme učebnice, do školy jsme pro ně nemohli, se spolužáky jsme se zachraňovali navzájem. Někdo měl učebnici do toho předmětu, někdo zas do jiného, tak jsme si to fotili a vzájemně sdíleli,“ vzpomíná Sabina.

Transplantace jater na fotkách

Na mnoho online předmětů si zvykla. Byly ale i takové hodiny, které by raději trávila ve škole. „Třeba u chemie a fyziky mi vadilo, že jsme měli v plánu pokusy. A ty přes počítač nejdu. Ale třeba na přírodopisu jsme zrovna brali transplantaci jater, pan učitel nám ukázal fotky z operace, to bylo zajímavé.“

Distanční výuka měla podle Sabininy i výhody. „Nejvíce se mi líbilo chodit na online výuku v pyžamu. Vstát pár minut před zahájením výuky, oblíknout si mikinu, svázat vlasy... A být ready,“ popisuje Sabina, která často využívala možnost mít během online výuky vypnutou kameru. „Často jsem dojíždala snídani,“ směje se.

Během pandemie se scházela s kamarádkami. „Ale také online. Vždy jsme se domluvily na nějakém filmu, který jedna z nás pustila a nasdílela obrazovku. Takže jsme se všechny koukaly, společně se smály a komentovaly.“

Když mluvím, neznamená to, že všemu rozumím

Covidová pandemie byla náročná nejen pro Sabinu, ale i pro celou její nedoslýchavou rodinu. „Docházelo k mnoha nedorozuměním. Naštěstí když jsme někam vyrazili jako celá rodina, doplňovali jsme se navzájem. Nikdo z nás dobře nerozumí, ale každý slyší něco, tak si to pak dáváme dohromady. A předem každého upozorňujeme, že špatně slyšíme. Přesto kolikrát lidé nechápou, že když mluvím, tak ne všemu a všemu rozumím.“

Sluchovou vadu se přesto naučila brát jako svou součást. „Někdo se narodí jako nevidomý, někdo bez nohy, někdo s rozštěpem na obličejí... Každý něco má...“ ■

SLUCHADLA VS. NASLOUCHÁTKA

TEXT: Veronika Cézová

FOTO: SNN ČR

SLUCHADLA VERSUS NASLOUCHÁTKA: TA DRUHÁ VÁM POŠKODÍ SLUCH!

Sluchadla versus naslouchátka

vs.

Naslouchátka vám mohou trvale poškodit sluch!

Koupili byste si v supermarketu dioptrické brýle? Velká většina z vás určitě ne... Málokoho by dnes napadlo si v supermarketu koupit dioptrické brýle (přestože v některých obchodech je stále poměrně velká nabídka). Lidé si raději zajdou k očnímu lékaři, který jim zrak zkontroluje a napíše brýle na míru.

A jak to funguje, když lidé špatně slyší?

Bohužel je stále hodně těch, kteří – místo aby si zašli k foniatrovi a nechali si předepsat sluchadlo, které budou mít na míru – raději si na internetu nebo v akci v supermarketu koupí naslouchátko za pár stovek korun.

Náš Svaz zaznamenal v poslední době masivní nárůst reklamy na internetu právě na naslouchátka. Senioři a jejich příbuzní tak mohou prostřednictvím reklamy získat falešný

dojem, že jim naslouchátko pomůže zlepšit porozumění řeči. **Nepomůže!** Svaz důrazně varuje před nákupem těchto pomůcek. Naslouchátka nejen že nepomohou k lepšímu slyšení (a porozumění), dokonce mohou lidem trvale poškodit sluch.

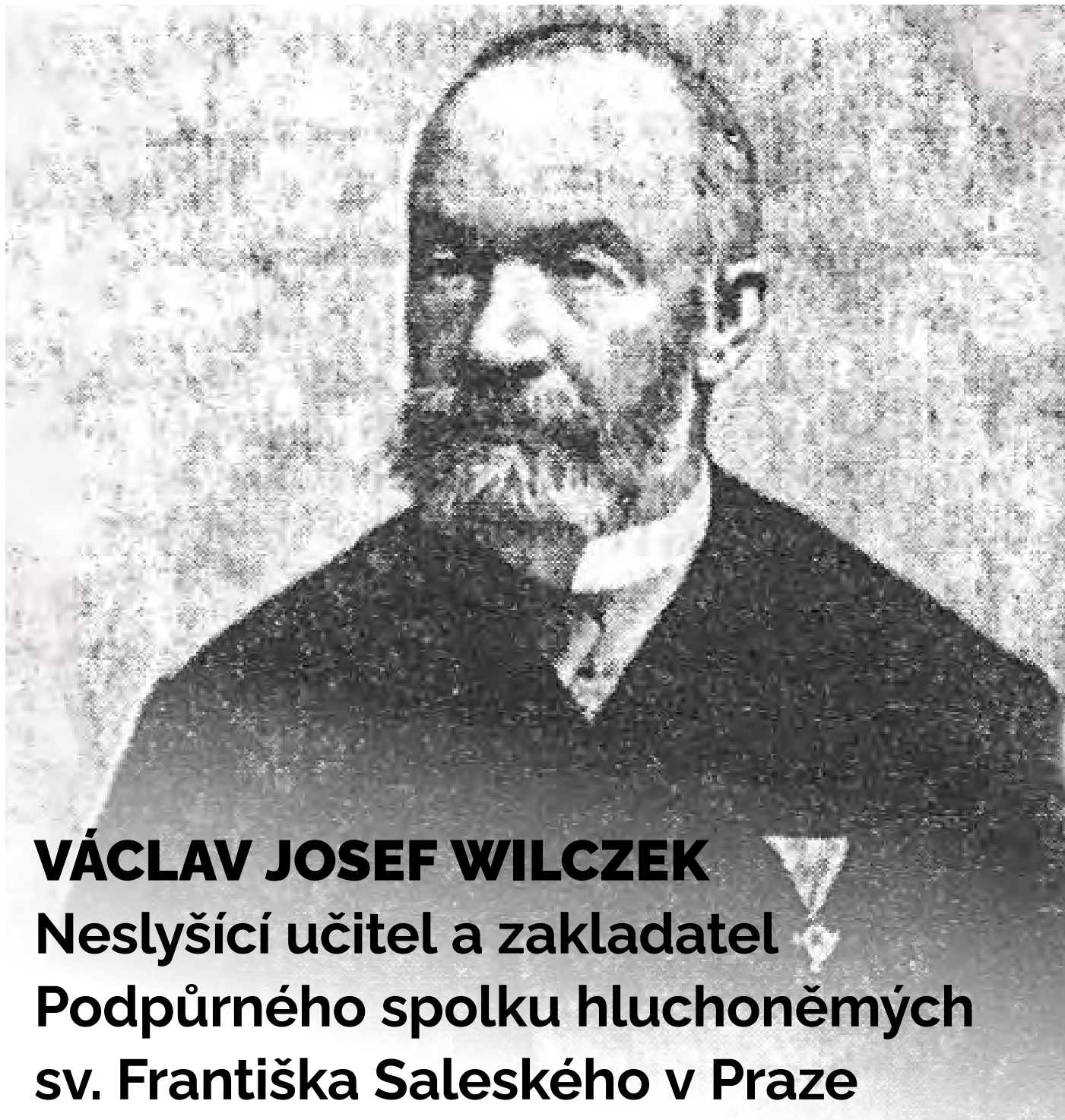
Sluchadla jsou zdravotnické prostředky, které lékař v ordinaci nastavuje pacientům individuálně, přesně dle potřeb uživatele. Skutečná sluchadla tak zvýrazňují pouze ty zvuky, které je třeba zesílit – například k lepšímu porozumění řeči.

„Naopak naslouchátka, která jsou inzerovaná, jsou pouhými zesilovači zvuků. Znamená to, že zesílí naprosto všechny zvuky – i zvuky v pozadí – a zároveň i zvuky, které slyšíte dobře a jejichž zesílení nepotřebujete. Porozumění řeči se tak smazává. A co je ještě

horší – dlouhodobé používání těchto naslouchátek může sluch i trvale poškodit. Jejich zesílení totiž není vhodné korigováno,“ varuje Jaroslav Paur, ředitel Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR.

Jaký je tedy správný postup při zhoršení sluchu? Je třeba navštívit foniatickou ordinaci, ve které lékař předepíše kvalitní sluchadlo. To do určité výše hradí zdravotní pojišťovny.

„Zatímco dříve byla maximální výše příspěvku 5 100 korun – a to ještě jen na jedno sluchadlo – od ledna 2022 má nově většina lidí nárok na dvě sluchadla s příspěvkem 7 000 korun na každé. V těchto cenových relacích tak získáte již vysoce kvalitní digitální přístroj,“ popisuje Šárka Prokopiusová, prezidentka Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR. ■

VÁCLAV JOSEF WILCZEK

Neslyšící učitel a zakladatel Podpůrného spolku hluchoněmých sv. Františka Saleského v Praze

J. Wilczek (1826–1897) se narodil v Josefově, ve východních Čechách ve vojenském prostředí. V německy mluvícím prostředí si rodina změnila příjmení na Wilczek. Ohluchl už v útlém věku. Jeho starší sestra se provdala do Prahy a vzala svého neslyšícího bratra s sebou a nadále se o něj starala. Také pobyl šest let v Pražském ústavu hluchoněmých. Potom se vyučil knihařem. Wilczek hodně četl, stal se typickým samoukem. Wilczek se oženil s neslyšící dívkou. Nový ředitel Pražského ústavu hluchoněmých pater Frost v roce 1852 pozval Wilczeka jako neslyšícího učitele, protože si byl vědom důležitosti neslyšících vzorů pro neslyšící mládež. Společně absolvovali

studijní cestu po spolicích neslyšících (tehdy hluchoněmých) v německy mluvících zemích. To vnuklo V. J. Wilczekovi myšlenku založit v Praze podobný spolek. Počátkem roku 1868 svolal v Praze schůzku dospělých neslyšících a byl ustanoven přípravný šestičlenný výbor. Přípravný výbor vypracoval spolkové stanovy. Ty byly 22. května 1868 zaregistrovány c.k. Místodržitelstvím v Praze. Při svém vzniku měl Podpůrný spolek hluchoněmých sv. Františka Saleského 29 členů. V roce 1883 byl V. Wilczek vyznamenán zlatým záslužným křížem. Předsedou spolku byl 29 let až do své smrti v roce 1897, kdy zemřel na výletě se svými žáky do Malé Chuchle. ■

ZAJÍMAVOSTI

TEXT: Tereza Kawuloková

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

Kdo máte Facebook a jste fanoušky Svazu či projektu Jsem jedno ucho, určitě jste si všimli, že pro vás natáčíme krátká osvětová videa Věděli jste, že... Přinášíme vám malou ochutnávku.

Máte tipy, co by v dalších dílech nemělo chybět? Napište na cezova@snn-cr.cz.

Děkujeme!

Věděli jste, že...

...se můžete registrovat do Hasičského záchranného systému ČR (HZS ČR)?

HZS ČR v letošním roce zavedl novinku v příjmu tísňového volání, a to příjem tísňových zpráv prostřednictvím SMS zpráv. Kdo tedy z jakéhokoliv důvodu nemůže telefonovat, má možnost poslat SMS zprávu na tísňovou linku a operátor ji přijme. Podmínkou je mít SIM kartu v mobilním telefonu. V případě tísňového volání tato podmínka odpadá, občan se dovolá i bez SIM karty. V tom je rozdíl oproti zaslání tísňových SMS zpráv.

Důležitá telefonní čísla tísňového volání

- 112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání
- 150 – Hasičský záchranný sbor ČR
- 155 – Zdravotnická záchranná služba
- 156 – Městská policie
- 158 – Policie ČR

Kterému číslu dát přednost? 112 nebo 150?

Obě čísla jsou svedena do jednoho systému, jsou obsluhována stejnými operátory. Ať už pošlete tísňovou SMS zprávu na číslo 112 nebo 150, v obou případech dojde vaše zpráva do stejného systému.

Pokud se mi něco stane např. v Rakousku, mohu poslat SMS zprávu na číslo 112?

112 je jednotné evropské číslo tísňového volání fungující ve všech státech Evropského hospodářského prostoru a ve Švýcarsku. Systémy mobilních operátorů v současné době vždy odesílají tísňové SMS zprávy na domovské centrum. To znamená, že zpráva bude doručena českému operátorovi tísňové linky, který ji předá do Rakouska. HZS ČR již dva roky disponuje funkčním systémem AML – při odesílání SMS zprávy na tísňové číslo je současně odeslána také lokalizace mobilního telefonu, ze kterého byla zpráva odeslána. Zároveň se operátorovi na mapě zobrazí, odkud osoba píše nebo volá. Pokud by přesto k lokalizaci mobilního telefonu nedošlo, operátor se zeptá na místo události. V případě, že osoba neví, kde přesně se nachází, měla by popsat, co okolo sebe vidí, ať už jsou to sloupy veřejného osvětlení a jejich číslování, čísla železničních přejezdů, kopce, specifické budovy jako kostely apod. Tyto záchytné body napomohou k nalezení místa události.

Osoby se zdravotním postižením mají možnost se zaregistrovat. Pokud osoba zaregistrovaná do systému HZS ČR zavolá

nebo napíše na tísňovou linku, operátor již ví, že se jedná o osobu se zdravotním postižením a na základě této informace vhodným způsobem nasměruje hovor.

Jak se mohu zaregistrovat?

- Stáhnout formulář ze stránek HZS ČR (www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hud-W09Nw%3d%3d) nebo si jej vyžádat přímo na HZS ČR
- Vyplnit potřebné údaje
- Doručit osobně na HZS ČR z důvodu jednoznačné identifikace člověka, který o tuto službu žádá

Poté je osoba zavedena do systému HZS ČR, který je přístupný pouze hasičům. Hasiči mají tyto informace k dispozici proto, aby vám mohli v případě krize pomoci.

Tato registrace je pro osoby se zdravotním postižením přínosná ještě v jedné věci. Pokud vypukne požár např. v paneláku, HZS ČR zadá jeho adresu do systému a ten mu zobrazí, že v paneláku bydlí osoba se zdravotním postižením. V případě varování prostřednictvím sirén na nějakém území bude právě díky registraci HZS ČR vědět, že se na něm nachází osoba se sluchovým postižením. HZS ČR se tak může soustředit na pomoc oné osobě, popřípadě ji evakuovat. Operátor linky 112 upozorní velitele zásahu na osoby se zdravotním postižením pohybující se v místě události. ■

INDIVIDUÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ

Vážení čtenáři, tentokrát bychom vám rádi popsali, co se skrývá za standardem č. 5, který se zabývá individuálním plánováním průběhu sociální služby a zjišťováním osobních cílů a možností vás, jejích klientů. Pro upřesnění jde o cíle, kterých chcete dosáhnout společně se sociální službou, do které jako klient přicházíte.

Tyto cíle, společně s očekáváními a požadavky, by od vás měli pracovníci zjišťovat již při jednání se zájemcem (tedy vámi), když poprvé službu kontaktujete – například když poprvé dorazíte k nim do kanceláře anebo pošlete úplně první objednávku tlumočení od tlumočnicků z této organizace. Na základě takto zjištěných cílů, požadavků, potřeb a jimi vymezeného okruhu osob (např. senioři, rodiny s dětmi, osoby se sluchovým postižením, osoby s kombinovaným postižením – toto vymezení povinně zveřejňuje každá sociální služba) se poté sociální služba rozhoduje, zda je schopna vám pomoci. Pokud vám neumí pomoci, musí vás odkázat na někoho jiného či doporučit jinou službu. Pokud patříte do okruhu osob a jsou schopni vám pomoci s tím, co potřebujete řešit, sepíší s vámi pracovníci smlouvu o poskytování sociální služby (tuto problematiku jsme popisovali v 15. čísle časopisu v prosinci 2021). Poté přichází čas na plánování toho, jak bude pomoc vypadat a čeho s ní chceme dosáhnout, což je přesně to individuální plánování.

Jde o to, že se společně s vybraným pracovníkem dohodnete, čeho chcete dosáhnout (např. získání nového zaměstnání) a společně naplánujete postup, jak se tak stane. To znamená, že se musíte nejdříve naučit psát životopis (to s vámi pracovník bude nacvičovat, případně vám zprostředkuje nějakou odbornou přednášku), naučit se vyhledávat na internetu pracovní nabídky, naučit se, jak se správně představit novému zaměstnavateli atd.

Nebo chcete dosáhnout porozumění při pravidelné prohlídce vašeho dítěte u dětského lékaře – proto s pracovníkem stanovíte oblasti, ve kterých přesně potřebujete pomoci (zda potřebujete pouze přetlumočit komunikaci s lékařem nebo zda potřebujete větší podporu – např. potřebujete tlumočení i na odběr krve dítěte nebo potřebujete doprovodit z domu až do ordinace lékaře atd.) a na základě toho domluvíte postup podpory a tlumočení. Případně i to, že tlumočnickou službu doplní služba jiná, tedy např. osobní asistent, který zajistí doprovod.

V každém případě po každém jednotlivém kroku (náviku psaní životopisu i doprovodu na odběry krve) by mělo následovat krátké zhodnocení toho, jak naplňování cíle probíhá. A po splnění toho velkého cíle (např. nalezení práce, provedení tlumočení u dětského lékaře...) nebo po určité předem stanovené době (např. po roce, ale to se vždy určuje dle vašich potřeb a dle domluveného cíle) probíhá větší zhodnocení spolupráce a další plánování. Je možné spolupráci ukončit (např. když se cíl podařilo naplnit, ale i v případě, kdy se cíl dlouhodobě naplnit nedaří) nebo ve spolupráci pokračovat a buď přeformulovat cíl anebo ho nechat stejný a dále na něm společně pracovat. Zhodnocení (ta větší i ta menší) by měla

vždy probíhat společně – tedy vy (klient) a určený zástupce sociální služby (někdy také označovaný jako „klíčový pracovník“) je vyhodnocujete společně.

Mějte na paměti, že cíl by měl být vždy to, co chcete nebo potřebujete vy a nikoliv to, do čeho vás někdo nutí. Také by měl být individualizovaný – tedy týkající se vaší situace, nikoliv stejný pro všechny klienty, kteří do sociální služby dochází – a přizpůsobený vašim možnostem a schopnostem.

Počítejte také s tím, že pokud se jedná o sociální službu s více než jedním zaměstnancem, tak si informace o průběhu naplňování vašeho cíle pracovníci mezi sebou předávají. Děje se tak proto, aby vám mohli dobře pomáhat, tak to dělat musí a i pro vás je to tak dobře – díky tomu vám všichni budou pomáhat. Pracovníci se mohou navzájem zastoupit v případě nemoci či dovolené anebo sdílet zajímavé nápady, jak situaci řešit lépe. A vůbec se nemusíte bát – všichni pracovníci mají podepsanou mlčenlivost, kterou se řídí po dobu práce pro sociální službu a i po jejím skončení. Informace o vás se tedy nedostanou k nikomu dalšímu, pokud s tím vy (tj. klient sociální služby) nebudete souhlasit.

Takže až příště půjdete do nějaké sociální služby, věnujte pozornost domlouvání toho, čeho chcete ve spolupráci se sociální službou dosáhnout, jak toho chcete dosáhnout a co by vám k tomu mohlo pomoci. Také se nebojte v průběhu poskytování této sociální služby ozvat, pokud vám způsob nevyhovuje a máte pocit, že se ke stanovenému cíli neblížíte. Můžete to udělat při průběžném hodnocení nebo i mimo něj... všichni (tj. vy, klienti, i zástupci sociální služby) chtějí totéž – pomoci vám, aby byl váš cíl naplněn a aby se vaše situace vyřešila nebo alespoň zlepšila. ■

JSME V MÉDIÍCH!

[Úvodní stránka](#) > [Aktuality](#) > [Informace č.: 14 – 2022 \(Nominace na Ceny MOSTY\)](#)

Informace č.: 14 – 2022 (Nominace na Ceny MOSTY)

14. 2. 2022

Vážení přátelé,

Jak jistě víte NRZP ČR vyhláší každoročně Ceny MOSTY, letos je již devatenáctý ročník. V zájmu podpory aktivit přispívajících ke zlepšení postavení osob se zdravotním postižením v České republice jsou udělována ocenění za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch osob se zdravotním postižením. Z desítek podaných návrhů vybrala 10. února 2022 nominační komise, složená z členů předsednictva NRZP ČR, finalisty jednotlivých kategorií. Hodnotící výbor pak ve druhém kole rozhodne o vítězích.

Záštitu nad 19. ročníkem převzal předseda vlády ČR Petr Fiala, hejtman Královéhradeckého kraje Martin Červíček a primátor statutárního města Hradec Králové Alexandr Hrabálek.

Nominace letos získali:

I. kategorie – instituce veřejné správy

- Statutární město Opava, Magistrát města Opavy, Horní náměstí 69, Opava – město
- Ministerstvo zdravotnictví ČR, Palackého nám. 375, Praha 2, 128 00
- Život bez bariér, z.ú., Lomená 533, Nová Paka, 509 01
- Statutární město Hradec Králové, Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové
- Východočeské muzeum v Pardubicích, Zámek čp. 2, 530 02 Pardubice

II. kategorie – nestátní subjekt

- Opavskem bez bariér, z.s., Horní náměstí 132/47, Opava 746 01
- Handycars, projekt společnosti Emil Frey, Automobil Import s.r.o., Olbrachtova 20006/9, Praha 4
- Centrum provázení z.s., Chaloupky 35, Olomouc 779 00
- Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, Karlínské náměstí 59/12, 186 00
- Společnost KreBul, o.p.s., Prachatice, Zlatá stezka 145, 383 01 Prachatice

ZPRAVODAJ MĚSTA PÍSKU

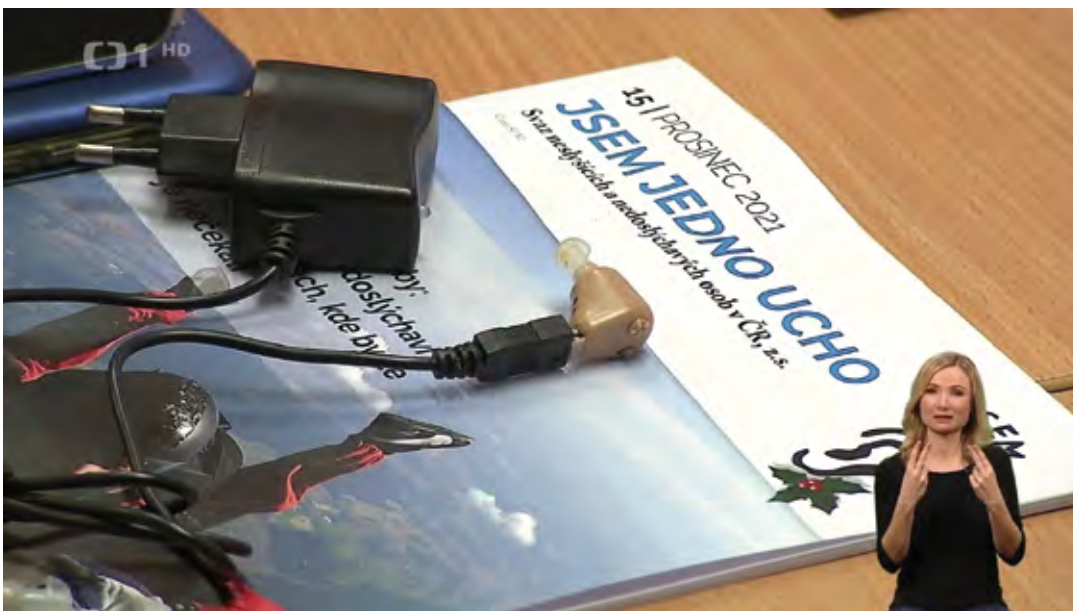
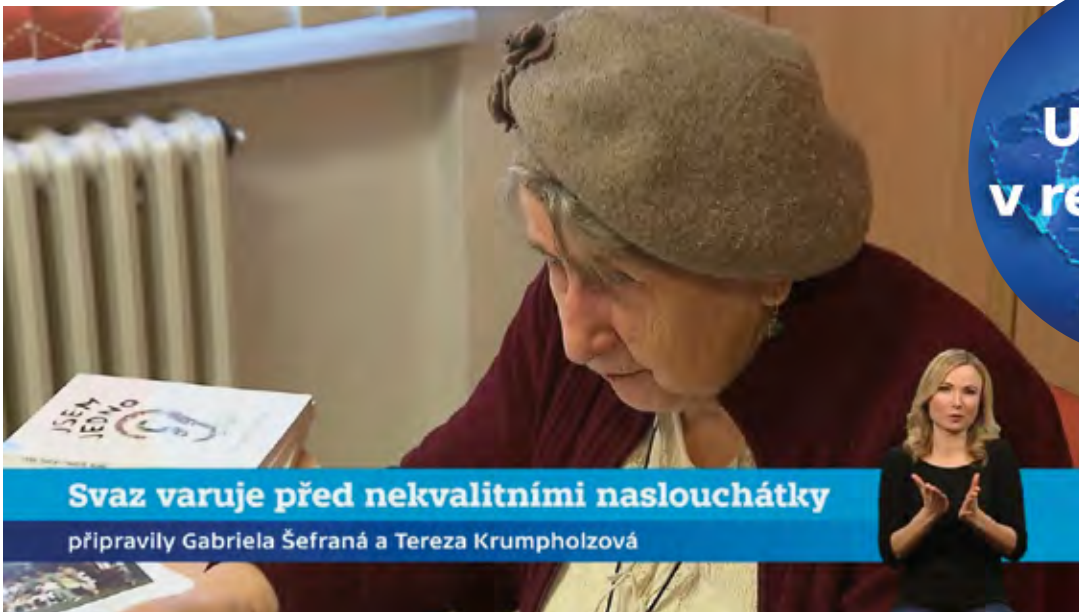
Poradenské centrum Svazu neslyšících a nedoslýchavých v Písku

Máte sluchové postižení? Pak právě pro vás je určeno Poradenské centrum Svazu neslyšících a nedoslýchavých, navštívit ho můžete v tyto termíny: 15. 2., 12. 4., 21. 6., 13. 9. a 29. 11., vždy od 9,00 do 11,00 h na nábřeží 1. máje 2142 v Písku.

Centrum nabízí:

- seznámení se sluchadlem (naučit klienta se sluchadlem poslouchat a naučit jej sluchadlo ovládat, jak se o něj starat),
- poradenství a zprostředkování kontaktů na firmy zajišťující kompenzační pomůcky odstraňující bariéry pro osoby se sluchovým postižením,
- zprostředkování oprav kompenzačních pomůcek a sluchadel ve spolupráci se specializovanými firmami,
- možnost zapůjčení sluchadel po dobu jejich opravy a kompenzačních pomůcek,
- pomoc při zprostředkování příspěvku na kompenzační pomůcku z úřadu práce,
- prodej baterií, tvarovek a dalšího příslušenství ke sluchadlům (sušicí a čisticí tablety, hadičky ke tvarovce, filtry a další příslušenství),
- výměna hadičky k individuální tvarovce a čištění koncovek v ultrazvukové čističce,
- letáky, katalogy kompenzačních pomůcek pro osoby se sluchovou vadou a brožury.

(red)

S
A
M
A
D
O
M
A

INSPIRACE

NEOHLUCHNĚ!

HROZBY PRO NÁŠ SLUCH? NEJEN HLASITÁ HUDBA, ALE I KOUŘENÍ A LÉKY

Aktuální témata

- JAK SE U NÁS „DOMLUVÍ“ UKRAJINŠTÍ NESLYŠÍCÍ? 2. 3. 2022
- SEJDENA POROUČANÉHO ROZUMU #KRAFTZDE 2. 3. 2022
- TULIPÁNŮV MĚSÍC PŘINEŠE JARO I NADĚJ – UŽ POČÍTÁTE 2. 3. 2022

22/03/2022 BŘETISLAV LAPISZ

Světový den sluchu připadá na 3. března. Největší organizace pomáhající lidem se sluchovým handicapem, Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR (SNN ČR), právě počátkem března zahájil celorepublikovou kampaň nazvanou Neohluchně!

Cílem kampaně je upozornit na trvalé následky poškození sluchu. „Zaměřovat se bude na osvětu těch nejmenších: dětí a mladých lidí, kteří si mohou poslechem hlasité hudby nenávratně poškodit sluch. Ne každý člověk ví, že při dlouhodobém vystavení hluku převyšujícím 85 decibelů si nenávratně poškodujeme sluch. Kampaň se bude konat nejen v probíhajícím školním roce, ale i v tom následujícím. Naši členové budou jezdit na besedy po školách v celé republice.“ vysvětluje Veronika Cézová, mluvčí SNN České republiky. Ta je také autorkou kampaně a jak přiznává, inspirovala ji šestiletá dcera Eliška.

BŘETISLAV LAPISZ
 Rodák z Českého Těšína prožil dětství v nedalekém Havířově, od konce studií v roce 1990 bydlí v Ostravě. Absolvent učitelství Pedagogické fakulty Ostrava (obor čeština – dějepis) se zajímá o novodobou historii, jeho největším koníčkem je sledování sportovních přenosů (od fotbalu přes hokej).

Neslyšící rodině pomáhá v Plzni neslyšící kamarádka

Klára Mrázová

Z válečné Ukrajiny ujížděli autem. Neslyšící manželé Dmytro a Ludmila Kostyrinovi s malou dcerkou se však málem ze země ani nedostali. Na hranicích jim totiž nikdo nerozuměl, a tak je posílali zpátky. Po šesti strastiplných dnech nakonec rodina dorazila do Plzně, kde jim pomáhá kamarádka a krajanka se stejným hendikepem.

Tak dlouhou cestu Dmytro Kostyrin za volantem ještě neabsolvoval. „Nikdy jsem nevyjel ani za hranice Ukrajiny. Ale nebál jsem se. Chtěl jsem udělat všechno pro to, abych manželku a dcerku Angelinu dostal do bezpečí,“ svěřil se muž (41). Protože je neslyšící, nevztahuje se na něj žádná povinnost.

Potřebuji dva tlumočníky

Z Kyjevské oblasti se vydali prvního března a zamířili do Rumunska. „Na hranicích nebyl žádný tlumočník. Zkoušeli jsme se domluvit přes mobilní aplikaci, ale šlo to špatně. Nechtěli nás pustit dál a řkali, ať

se raději vrátíme. To jsme odmítli,“ zdůrazňuje.

Vojáci jim pak vzali doklady a nastalo prověřovací kolečko. „Čekali jsme dva dny. Navíc si mysleli, že dcera je z Afghánistánu, takže nás několikrát lustrovali,“ říká Dmytro. Náhodou pak potkal člověka, který uměl znakový jazyk, a problémy se vyřešily. „Všechno s námi vyřídil, a tak jsme mohli pokračovat do Maďarska a přes Slovensko až do Česka,“ sděluje.

Do Plzně dorazili vyčerpaní v pondělí dopoledne. Hned si však dali schůzku s kamarádkou Julii Benešovou z Ukrajiny, která je rovněž neslyšící a usadila se na západě Čech.

„Jsme vděční, že nám pomůže,“ shodují se manželé. Komunikace pro ně není jednoduchá, protože ukrajinský znakový jazyk je jiný než český. Potřebují tedy dva tlumočnický. Kromě Julie tak s nimi na schůzky chodí i Kristýna Voříšková ze Spolku neslyšících Plzeň. „Já se domlouvám s úředníky a dalšími lidmi, pak informace tlumočím Julii, která je předává rodině. Je to poměrně složitě,“ popisuje Voříšková.

Během prvního dne už společně vyřídili víza a zdravotní pojištění, vyzvedli si jídlo z charity a také se ubytovali u dobrovolníků, kteří jim nabídli azyl ve svém bytě 2+kk.

„S manželem a dětmi se uskromníme. Necháme jim svou ložnici a my budeme ve druhém pokoji. Brali jsme to jako samozřejmost, že jim poskytneme zázemí. Vždyť kdyby se to stalo nám, také bychom byli rádi za střechu nad hlavou,“ podotýká matka dvou malých synů Kristýna Čertíková. Obavy, jak se s nimi dorozumí, vůbec nemá. „Určitě to nějak zvládneme. A zůstat u nás můžou, jak dlouho budou potřebovat,“ doplnila.

Dmytro Kostyrin si už hledá práci, aby rodinu finančně zajistil. Doufá, že zaměstnání najde i díky Julii. Na tu se za poslední dny obrátili už tři desítky neslyšících Ukrajinců, kteří přijeli do krajské metropole. „Velmi ráda Dmytrovi i ostatním v začátcích pomůžu, aby se v cizí zemi zorientovali. Postupně je ale vedu k tomu, aby se napojili na neziskové organizace a stali se úplně soběstační. Tak je to správné,“ je přesvědčená tlumočnice.

SVAZEM LETEM SVĚTEM

TEXT: Veronika Cézová

FOTO: Veronika Cézová, SNN ČR, CZTN, Tereza Kawuloková, blesk.cz

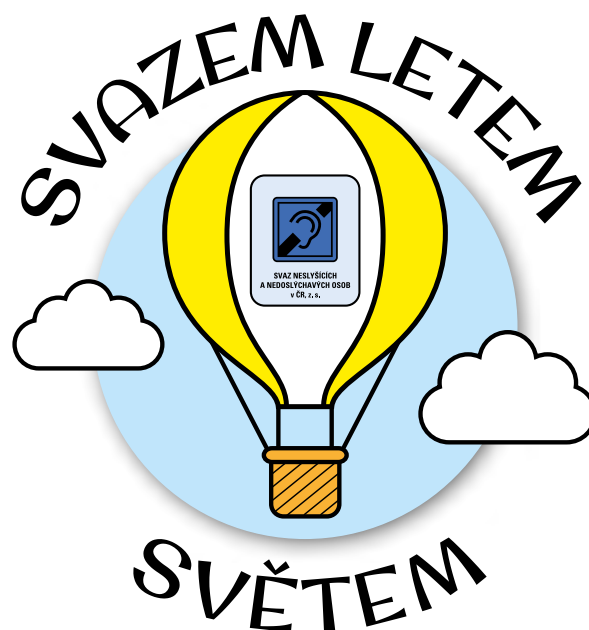
SVAZEM LETEM SVĚTEM

Jaké novinky se za poslední dva měsíce udály ve Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, největší organizaci pomáhající lidem se sluchovým handicapem? Přinášíme vám souhrn toho, co by vám nemělo uniknout!

1 | HUMANITÁRNÍ SBÍRKA SLUCHADEL

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, největší organizace pomáhající lidem se sluchovým handicapem, v půlce března spustil humanitární sbírku nepotřebných funkčních sluchadel. Na náš Svaz se obracejí desítky nedoslýchavých a neslyšících Ukrajinců, kteří tuto kompenzační pomůcku nutně potřebují. Máte doma sluchadlo, které již nepotřebujete? Budeme rádi, když nám ho pošlete buďto poštou na centrálu SNN ČR, Karlínské náměstí 12, 186 00 Praha 8 nebo ho donesete osobně. Všechna sluchadla zaevidujeme, zkontrolujeme a poskytneme potřebným.

Děkujeme!

1 |

Sluchadla pro Ukrajinu

Máte doma funkční sluchadla, která již nepotřebujete?

Darujte je těm, kteří jsou v nouzi!

Sluchadla můžete poslat poštou na adresu Karlínské náměstí 12, Praha 8 nebo donést osobně PO–PÁ od 8.00 do 15.30.

Děkujeme. ❤️

2|

2 | BESEDY JSEM JEDNO UCHO PRO SENIORY A ŠKOLÁKY

Na radnici Prahy 2 jsme domluvili besedy pro školáky a seniory na téma sluchového handicapu a ochrany sluchu v rámci naší celoroční kampaně „Neohluchni!“. Naše tisková mluvčí Veronika Cézová přinesla starostce Alexandře Udženiji a její pravé ruce Ivaně Procházkové dárek v podobě knihy Jsem jedno ucho.

3 | NÁŠ SVAZ SE ZAPOJIL VE VELKÉM DO POMOCI NESLYŠÍCÍM LIDEM Z UKRAJINY

Praha, Brno, Plzeň, Středočeský kraj, jižní Morava... Všude tam pomáhá náš Svaz neslyšícím lidem prchajícím z Ukrajiny. Na pohotovosti v Kongresovém centru v KACPU se střídá pravidelně 12 až 15 tlumočnicků znakového jazyka, do terénu pak chodí všichni, kteří mají ten den službu. Pomohli jsme už více než 500 lidem – ať už s žádostmi o víza, s pojištěním, s ubytováním... Většina práce se nyní přesunula na sociální pracovníce.

3|

4 | DIVADLO DOMÁCÍ@ŠTĚSTÍ.HNED V SEMAFORU!

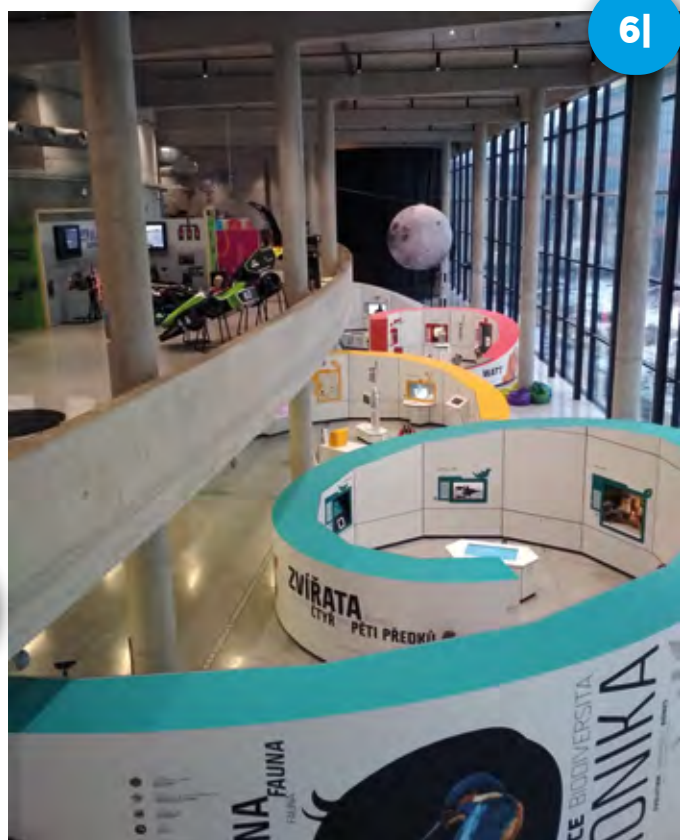
Pojďte s námi do divadla! Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR opět přichystal představení, které je přístupné díky tlumočení a přepisu i neslyšícím a nedoslýchavým lidem. Ve spolupráci s organizacemi KukátkOO a Českou unií neslyšících se na vás těšíme na představení Domáci@šťestí.hned, které se v Divadle Semafor odehraje v úterý 17. května. Lístky si rezervujte, prosím, na e-mailu: vackova@snn-cr.cz.

4 |

5 | TLUMOČNÍCI Z CZTN POMÁHAJÍ NESLYŠÍCÍM

Iveta, Gábina, Ondra, Tomáš, Petra. Tým z Vodovy pomohl hned na začátku ukrajinské krize neslyšící rodině, která dorazila do Brna místo plánovaných 23 h až ráno v 6.20 h. Tým CZTN byl přesto na místě a zvládl péči o rodinu z Ukrajiny na jedničku.

6 | KNIHY JSEM JEDNO UCHO DO 50 ŠKOL V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

Na výstavu ve Světě techniky v Ostravě v Dolních Vítkovicích jsme v březnu darovali 50 knih Jsem jedno ucho 2021. Knihy poslouží pedagogům 50 škol v Moravskoslezském kraji jako výukový materiál ke sluchovému handicapu!

7 | BESEDY PRO VYSOKOŠKOLÁKY

V březnu jsme dostali pozvánku na Ostravskou univerzitu a Vyšší školu obchodní Praha. Více než čtyřicet studentů se tak dozvědělo o sluchovém handicapu, ochraně sluchu a zajímavostech ze světa neslyšících a nedoslýchavých lidí.

71

71

81

8 | TLUMOČNICE UKRAJINSKÉHO ZNAKOVÉHO JAZYKA

Naše Centrum zprostředkování tlumočení neslyšícím (CZTN) má novou posilu v týmu tlumočnic. Je jí tlumočnice ukrajinského znakového jazyka Julia Benešová. Julii srdečně vítáme a jsme šťastní, že náš tým posílila právě v této náročné době.

9 | ČASOPIS JSEM JEDNO UCHO V POŘADU TV NOVA

„Český časopis pro neslyšící se jmenuje Jsem jedno...“ **Ucho!** Tato otázka zazněla ve 31. dílu pořadu „Na lovu“ TV Nova v pondělí 21. února. Jsme hrdí na to, že se náš časopis dostal do soutěžních otázek tohoto velmi oblíbeného pořadu.

10 | KAMPAŇ „NEOHLUCHNI!“

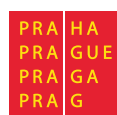
Ve čtvrtek 3. 3. na Světový den sluchu jsme zahájili celorepublikovou kampaň „Neohluchni!“. Cílí na děti a mladé lidi, které varuje (nejen) před hlukem. S kampaní zavítáme do všech krajů v České republice. V průběhu března jsme stihli prvních pět škol – převažovaly základní školy a střední zdravotnické školy. ■

10 |

NEOHLUCHNI!

Víte, proč je pro nás sluch tak důležitý?

V raném dětství je zásadní pro rozvoj řeči. A v průběhu života pak pro získávání informací a vytváření mezilidských vztahů. #Neohluchni

Praha 22

TEXT: Veronika Cézová
FOTO: archiv spolků, organizací a centra

BYLI JSME PŘI TOM!

Základní organizace neslyšících Most

V pondělí 7. března dostaly všechny ženy na akci MDŽ krásné dárečky a růže. A nechyběly ani lahodné dortíky a chlebičky.

Spolek neslyšících Plzeň

Člověk v tísni v Plzni uspořádal přednášku na téma Historický kontext aktuální situace mezi Ruskem a Ukrajinou. Přednáška, kterou vedl František Bahenský z Etnologického ústavu AV ČR, se uskutečnila 10. března v kavárně Družba v Plzni, a to za účasti deseti neslyšících.

Spolek neslyšících Břeclav

Opatrnosti není nikdy dost, proto v Břeclavi ve středu 23. března pozvali zástupkyni Městské policie Břeclav Lenku Rigó, která nám připomněla, jak se chovat bezpečně na ulici, na silnici, doma či v přírodě.

Pražský spolek neslyšících

V sobotu 26. března se konaly v Modřanech tradiční Zabijačkové hody a Josefská zábava. Akce se povedla na jedničku!

Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje o.p.s.

Jemná motorika, soustředění, kreativita... To byla náplň na čtvrtek 24. března. Výrobky byly laděné do blížících se Velikonoc.

EVROPSKÝ PROJEKT – SHRNUÍ ZKVALITŇUJEME SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO NESLYŠÍCÍ V PRAZE

CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015356

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Rádi bychom vám představili, co se za období od uzávěrky minulého čísla časopisu (polovina ledna 2022) do poloviny března 2022 (uzávěrka tohoto čísla časopisu) podařilo uskutečnit v rámci projektu Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící v Praze (CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015356), dále jen „projekt“. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

Koncem ledna proběhly dva semináře (v projektové řeči „metodická setkání“). První byl na téma Komunikace/tlumočení osobám s kombinovaným postižením a byl určen pouze pro zaměstnance tlumočnických služeb zapojených do projektu (tedy hlavně tlumočníky, ale zúčastnila se i sociální pracovníce a také jeden z operátorů CZTN).

Vedl ho Mgr. Petr Vysuček, Ph.D. a byl celý v českém znakovém jazyce. Všichni účastníci ho hodnotili velice pozitivně, byl pro ně přínosný a rádi by si ho znovu zopakovali.

Druhý seminář byl na téma Novinek v sociální oblasti (se zaměřením hlavně na legislativu). Tento seminář vedla Mgr. Radka Pešlová. I tento seminář byl účastníky velice dobře hodnocen a dozvěděli se spoustu zajímavých informací o již platných, ale i těch plánovaných změnách.

Poslední (čtvrté) metodické setkání proběhne dne 8. 4. 2022 v Praze a bude se věnovat Rétorice a komunikačním dovednostem, protože umět komunikovat správně a účelně s klientem je základem například pro jednání se zájemcem, individuální plánování, hodnocení plnění klientových cílů, ale například i při případných krizových situacích.

V polovině února proběhl poslední akreditovaný kurz. Téma tohoto kurzu (stejně jako všech kurzů a seminářů v projektu) si vybraly zapojené organizace (CNN, o.p.s. a CZTN). Tentokrát byl kurz zaměřen na práci s vlastními emocemi (**Vliv emocí na komunikaci** – aneb jak pomocí sebereflexe své komunikační role a empatie docílit efektivní komunikace). V rámci kurzu se účastníci věnovali například významu emocí, úskalím jednání pod vlivem emocí, psychosomatické a dalším zajímavým tématům.

Dále také probíhaly konzultace na téma standardů kvality v sociálních službách a souvisejících metodik. U jedné ze zapojených sociálních služeb již v tomto období proběhla poslední (pátá) konzultace, ostatním sociálním službám ještě

pár konzultací zbývá. Tyto konzultace probíhají pod vedením zkušených odborníků z praxe.

A co ještě zapojené organizace čeká? Dne 26. 4. 2022 proběhne v Praze poslední mezioborové setkání tentokrát na téma „Sociální práce s dospělými či dětmi se sluchovým postižením a jejich rodinami“. Na toto setkání jsou zváni zástupci sociálních služeb, veřejné správy, orgánů sociálně-právní ochrany dětí a dalších relevantních institucí působících na území hl. města Prahy.

Pozvánku můžete nalézt zde: <https://www.facebook.com/SNNvCR/photos/a.464775933554448/5198602993505028/>.

Koncem května nebo v polovině června se uskuteční závěrečná konference projektu, která bude mít název „Sociální práce s lidmi s různým sluchovým postižením aneb co z naší práce dělá sociální služby“ a bude určena pro organizace spojené se SNN v ČR, z.s. Na plánování konference již pilně pracujeme a již teď vám můžeme slíbit, že se máte na co těšit.

Každá ze zapojených sociálních služeb má také k dispozici ještě jednu konzultaci na téma upřesnění práce s konkrétními klienty jejich sociální služby a současně dalších registrovaných sociálních služeb. Tyto konzultace též povede externí odborník. Cílem těchto konzultací je podpořit zapojené sociální služby při řešení obtížnějších nepříznivých sociálních situací jednotlivých klientů a také podpořit spolupráci s různými sociálními službami.

Mimo výše zmíněné aktivity projektu proběhla dne 8. 2. 2022 dvě online setkání s cílem podporovat vzájemnou spolupráci a možnost sdílení zkušeností a znalostí. Dopoledne se setkali ředitelé a vedoucí sociálních služeb a odpoledne sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách. Obě tato setkání byla určena pro organizace spojené se SNN v ČR, z.s. – tedy pobočné spolky či obecně prospěšné společnosti.

Ředitelé a vedoucí diskutovali například na téma vzdělávání (shodli se na zájmu o společný kurz z oblasti psychiatrie a duševních onemocnění), nízkého počtu tlumočnicků, způsobu financování sociálních služeb a o možnostech změn v registraci sociálních služeb atd.

Sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách se věnovali například pohotovosti tlumočnicků a vzájemné spolupráci tlumočnických služeb, novinkám v oblasti kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků pro osoby se sluchovým postižením nebo obtížným komunikačním situacím při práci s klientem.

Účastníci obou setkání již obdrželi na e-mail zápis ze setkání a všichni projevíli zájem o další podobné setkání. To se uskuteční pravděpodobně opět online a někdy v období léta 2022. ■

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s. | Karlínské náměstí 12, 186 03 Praha 8
IČ: 00676535

Redakční rada: Veronika Cézová | šéfredaktorka,
Šárka Prokopiusová, Pavlína Spilková

Grafika: Tereza Kawuloková

Jazyková korektura: Tereza Kawuloková

Překlad do ČZJ: Monika Goldefusová, Pavlína Spilková,
Iveta Melichar, Lucie Lešková, Gabriela Pecová

Technická podpora: Marek Spilka

Titulní foto: Aneta Černošská

ISSN 2694-9156 (Print)
ISSN 2571-2233 (Online)

Sedmnácté číslo vyšlo **14. dubna 2022.**

ŽIVOTNÍ JUBILEUM TEREZA HROMÁDKOVÁ

20

Foto: archiv Terezy Hromádkové

Krásné životní jubileum –
20. narozeniny – slaví 22. dubna 2022
Tereza Hromádková, 61. osobnost
našeho projektu Jsem jedno ucho.

NAROZENINY JAROSLAV PAUR

86

A ve stejný den oslaví
neuvěřitelné 86. narozeniny i náš
milý kolega, ředitel sekretariátu
SNN ČR *Jaroslav Paur*.

Foto: Jiří Čejka

*Přejeme oběma hodně zdraví, štěstí,
lásky, úspěchů a životní energie.*